

Som Forretning betragtet giver selv de mest besøgte Skoler kun et daarligt Udbytte, og det er derfor svært for dem, navnlig paa de mindre Pladser, at sikre sig gode Lærere, som udfører Skolens Arbejde paa forsvarlig Maade, ligesom deres vanskelige finansielle Stilling let kan bringe dem til at etablere en uheldig indbyrdes Konkurrence.

Disse Ulemper vilde for en Del afhjælpes, saafremt man indskrænkede Skolernes Antal og kun bibeholdt de betydeligste og dem, som har let Adgang til duelig Lærerhjælp. Men den bedste Ordning vilde i vore Tanker være, at de overtoges af Staten og blev drevet af denne selv.

De nu eksisterende Skoler er imidlertid for største Delen tæt sammenknyttede til de Landsdele og Kommuner, hvori de ligger, og tilhører til Dels de sidste, og en Forandring som den af os anbefalede vilde ikke kunne foregaa uden længere Forhandlinger og Opgørelser.

Vi har opfattet Lovforslagets Bestemmelser om finansiell Garanti og dermed følgende Kontrol som et Skridt i den af os ønskede Retning og kan af denne Grund slutte os dertil.

Men da vi paa Grund af de nævnte Omstændigheder ikke kan haabe en snarlig Ordning af Skolernes Forhold til Staten, maa vi fremhæve Nødvendigheden for, at man i hvert Fald ikke tøver længere med at vedtage de Forandringer ved Undervisningen, som Tiden kræver.

Til Grund for den nuværende Ordning ligger Loven af 30. Marts 1892. Da man affattede denne, var de eksisterende Forordninger kun ringe, og man gik derfor yderlig forsigtig til Værks. Man samlede saaledes de Kundskaber, som det ansaas fornødent for en Styrmand og senere Skibsfører at besidde, og fordelte dem paa to Eksaminer, af hvilke kun den laveste var tvungen, og samtidig bestemtes, at han med denne Eksamen i Behold skulde være berettiget til at føre ethvert dansk Skib — undtagen Udvandrerskib — overalt i Verden. Det er denne Ordning, som nu bestaar, og for at give et Eksempel paa Svagheder, hvorunder den lider, skal vi anføre, at Staten ikke herved har sikret sig, at Skibsføreren besidder tilstrækkelig Kundskab til det engelske Sprog for at kunne læse en Farvandsbeskrivelse eller aflæse et Søkort, affattet i dette Sprog. Heller ikke, at han kender Betydningen af et Konnossement eller en Veksel. Dette skyldes, at de nævnte Eksempler henhører under Fagene Engelsk og Retslære, som først fordres ved den frivillige Eksamen. I Praksis er dette Misforhold blevet hævet derved, at den frivillige Eksamen, som indbefatter fire Fag, der kan tages alle eller enkeltvis, nu bliver aflagt i det mindste delvis af Hovedmassen af Navigatorstanden.

For at kunne indstille sig til den tvungne Eksamen forlanger den nuværende Lov, at vedkommende efter det fyldte 14de Aar skal have faret 3 Aar til Søs, af hvilke mindst et Aar i Sejlskib, eller ialt to Aar efter det fyldte 17de Aar, medens Styrmandsbeviset først udstedes efter 5 Aars Søfart. Det er ret almindeligt, at saafremt den unge Mand er i Besiddelse af de fornødne Midler, indmelder han sig paa en Navigationsskole, saa tidligt ske kan, og vi har set, at han kan gøre det ved 17 Aars Alderen. I de forudgaaede 2 eller 3 Aar har han ikke kunnet udvide sine Skolekundskaber saaledes som hans Kammerater paa Landjorden, og han maa nu forrette et strengt Arbejde for at indhente noget af det forsømte. Paa Skolen anvender han da godt og vel et Aar paa Forberedelsen til den tvungne Eksamen, og naar denne er bestaaet, og hans Midler rækker dertil, fortsætter han straks ved Skolen det omtrent 4 Maaneders Arbejde, som udkræves for at kunne tage den frivillige Eksamen. Han er nu blevet 19 Aar gammel — som Minimum — og har da faaet al den teoretiske Ballast, han kan vente at komme til at indtage i Livet. Men Midlerne til at holde denne vedlige fattes som Regel ganske. Han gaar atter til Søs, og i det Skib, hvormed han farer som Matros, drives neppe teoretiske Studier, medens Skibsføreren kun undtagelsesvis har Tid eller Interesse for at hjælpe ham frem paa sin Bane. Efter et Par Aars Forløb faar han sit Styrmandsbevis, men dette vil ikke straks forbedre Forholdet, da han maa vente i ubestemt Tid paa at erholde Ansættelse som Styrmand.

At dette System lider af følelige Mangler, behøver neppe yderligere at forklares. Hvad selve Undervisningsstoffet angaar, er dette tilpasset efter, hvad der ansaas fornødent i 80'erne. I Mellemtiden har vor Skibsfart været underkastet store